

16. aastakäit.

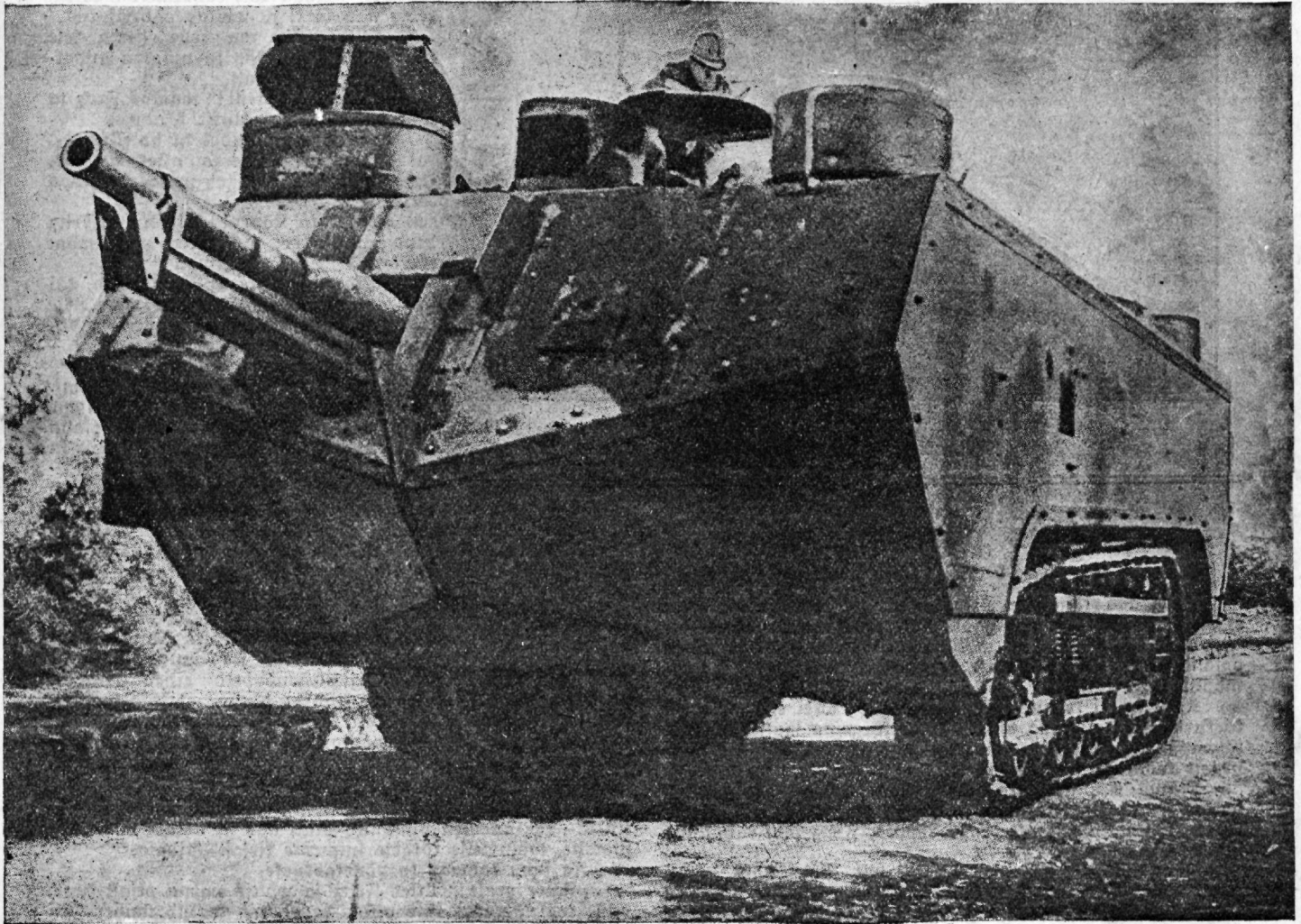
Uffit number 30 kop.

Meie Mats

Nr. 168.

Laupäeval 4. (17.) novembril 1917.

Nr. 168.

Prantsuse soomusauto.

Ilmus trükift]

Suguhaigused

Kudas nende eest hoida ja arstida.

Mõjukad rohud ja asjatundlikud juhatused.

Prof. Dr. Paul Uschi, prof. Dr. E. Fingeri, prof. Dr. F. Fromme, Dr. Edm. Lesferi, Dr. M. Schnierezi
Sind 1 rbl. j. t. järele.

Sind 1 rbl.

Saada igas raamatukaupluses. Ladu „Teadus“ Tallinnas.

Maakulajad-ratsawälajad.

Uus paradüis.

Ewald Gerhard Seeligeri roman. (14. järg.)

Fritz aga mängis edasi nii osawaste ja wiisatalt, nagu ei olets ta elus muud teinudki, kui rohelise laua ääres istunud. Teised mängijad wõisid oma fissematud tagasi ja ootasid põnewalt muudatust, mis nende aru järele iga filmapill wõis tulla.

Kuid see ei tulnud. Önn oli pime; weel enam: ta oli ta kurt. Fritz oli juba ammu kõige kõrgema maksuõu peale tõusnud, ja mäng selle laua juures polnud muud kui jõuproow tema ja panga wahel.

Mängu rentnik, pats portugallane, tormas kohale ja hakkas ise kaartide segama. Aga ta tema oli selle mängija wastu wõimatu. Peenike raha lõppe, Fritz pidi rahalaarbid wastu wõtma.

Nagu palawit hoowas mängijatest läbi. Väts mõni kaart wõitu, hakkasid kõik kergemine hingama. See oli nagu metslooma ohlamine. Aga Fritz wõitis lähemal korral kõik tagasi. Ta mängis weel ainult kaartidega. Pangarentnik higistas ja segas kaartid.

„Maldito!“ hüüdis keegi kuiwetanud, palja pealaega herra, kes laua otsas istus. „Niisugust õnne pole weel olnud!“

Rääkija polnud keegi muu kui kohtaminister Hercilio Rodosi, kes mängu vähemalt niisama armastas kui õigust, mille teenistuses ta enda ütles seiswat.

Fritzu kätte olid kõik rahalaarbid jälle koku kogunud. Mängurentnik ei tahtnud uuesti enam kirjutada ja jättis laarbid lauale.

„Bank on lõhutud!“ ütles keegi ja kõik juures olejad püüsid raha tasta.

Ra Fritz ajas raha taskud täis. Minult rahalaarbid jättis ta kätte.

„Homme!“ ütles pangapidaja. „Homme ei ole ma siin!“ wastas Fritz ja lehmitas rahalaarbid. „Andke mulle nende wastu weisel!“

Pangapidaja hakkas kergemine hingama ja palus Fritzu erakontoris. Seal tahtis ta rahalaarbid lugeda.

„Sähke omad laarbid!“ ütles Fritz ja wistas lehed kirjutuslauale. „Ma kingin nad teile, kui mulle ütlete, kust ma noori ilusaid neidusi saan osta. Mina tahan enesele haaremi asutada.“

Kestis kaunis kuu, enne kui pangapidaja aru sai. Siis kogus ta inestamisewäärt rutuga kõik rahalaarbid koku, rebis nad kätti ja wistas paberikorti.

„Kuhu wõin ma selle herra teie juurde saata?“ küsis ta niisama aupatlikult kui ujaldawalt.

„Libertade-hotelli!“ wastas Fritz ja lahkus lubist kõrwalusse laudu.

Talitamata idubis ta hotelli. Hommilul wiibis ta alles woodis, kui tellner talle kuldaartega laardi tuppä tõi.

„Mustafa Röprubent!“ luges Fritz pead raputades. „See on wist mõni türlane? Laske ta tuppä!“

Pillamisi kiskus ta pilli jalga, kui üks awanes ja noor, wäike mees fisses tuli, kes uuema Pariisi moe järele riides oli ja suurtugune wälja nägi.

„Teie soowite minuga rääkida?“

„Tore!“ hüüdis Fritz ja peki filmi.

„Teie ostate Saksia leelt. Siis saame ruttu walmsi. Mulle on tarwis wiisada tüdrutut, kõige ilusamaid muidugi, ja ruttu.“

„Wiisada?“ wastas wõeras, ilma et filmigi oleks pilgutanud. „Natute palju! Kas ei wõiks wähemaga leppida?“

„Wõimata!“ hüüdis Fritz ja peki hambaid. „Wõiks weel mõned enamgi olla. Kuid ilusad olgu nad ja kaunid. Mina wõtan ainult hea lauba. Seisnud ja usitanud laupa ma ei joo. Kas olete nõus?“

„Nõus küll!“ wastas wõeras rahulikult. „Aga ma juhin teie tähelepanemist selle peale, et see ainult usalduks laup on. Mängijuguseid õiguslõhi nõubeid ei saa kumbki pool tarwitada. Mul peab kindlus olema, et täidetud tellimise wastu wõtate. Juba käsiraha maksaks terwe waranduse.“

„Seft pole wiga!“ wastas Fritz põlglikult. „Minul raha on. Paarsada kontot ei tähenda mul midagi. Ja misõuguse kindlustuse annate teie?“

„See on minu nimi ja seisukoht!“ wastas wõeras alandlikult. „Mina olen püüdnud alati aus ja uskaw olla. Kui soowite, wõin teile kõrgete inimeste kirjasi näidata.“

Ja juba lahmas ta pöuetastusse.

„Jätke peale!“ ütles Fritz ja wõttis warna otsast kuu, mille taskud kulda täis olid; ta pööras taskud ümber, nii et raha kõik pörand täis lendas ja weeres. „Kas sellest aitas?“

„Ma loen enne!“ wastas teine ja hakkas rahasi üles korjama.

Fritz pani enda seni riidesse. „Sellest on minu esialgeteks kuludeks küllalt!“ ütles Mustafa Röprubent, niipea kui ta oma kepi kuldmupu abil wiimase kuldraha woodi alt oli wälja roobitsenud. „Ma astun lohe oma Euroopa ja Afrika ärisõpradega ühendusesse.“

„Jlus!“ ütles Fritz ja walis praegu toodud kowi tassi. „Kui suure arwate teie läbisegi iga neiu hinna olewat.“

„Seda on raske ütelda.“ pörlas Mustafa Röprubent kõrwale. „Ihe juures on mul suuremad kulud kui teie juures. Mida ilusamad, seda kallimad.“

„Noh, määrame ümarguse summa ühtekokku!“ andis Fritz nõu. „Käkiraha pole tarwis kaasa arvatagi. Ütleme sadatuhat naela.“

Küüld pilgutab tärklane ometi filmi. See oli hind, mis ta ootuseft laugelt üle läis.

„Massetaw saadetuse kättesaamise puhul!“ kõneles Fritz edasi, waitfelt rõemustades, et mees õnge wõttis. „Nad lähewad ssemaale. Wedu meie kulus. Niisama hinna on teil Libertade-hotell tarwitada, kus neid arastiduni wõitwad jääda.“

„Aga politsei!“ hüüdis wõeras. „Kui see haifu minasse saab!“

„See olgu minu mure!“ rahustas Fritz. „Meie oleme Rio politseile lord tuba päewarohasti maksnud. Raha meil on. Aga teie peate meid hästi ja ruttu teenimo.“

Mustafa Köprubent tegi eestujuliku tumarduse. Ühesanne tal oli, täidesaatmine sefis tema käes. Singimisi wõis ta igatahes muuta, sest äri oli ju usalduseäri.

„Kui palju aega lähew teile tarwis?“ küsis Fritz ja pani kübara pähe, määrgiks, et jutt lõpul oli.

„Kuus nädalat!“ wastas Köprubent.

„Digu kahetka!“ ütles Fritz ja lahtus toast.

Mustafa Köprubent läis talle järele, ruttas koju ja telegrafieris iga ilmakaare poole. Need olid õige ilmsüüdat küsimused, mis ta laialt saatis. Mikolaus Delykupisse läest Buenos Airessi küsis ta, mitu meetrit kõige paremaid pitfitat luue nädala jooksul wõib saata. Ja lese Sögele läest Berliinis päris ta siidist wihmaworjude rohku üle teatust.

Serwe päewa oli Mustafa Köprubent nende telegrammidega ametis, mis lõik massetud wastustega teele läisid. Särnimisel õhtul wõis ta lohalejõudnud wastuste kolkuarwamifega selgusele jõuda, et ta tellimise wõis täide saata.

Fritz aga wõttis enesele pisut aega puhkamifeks, jõi pärasõõnat harilikult proua Wahlfeni juures lohwi ja kannatas.

Moritz Krause aga asus kättemaksimise plaani kättemisele. Sellel ostarbel lastis ta ennoft Filip parun von Hartbern-Sodemskina Brassilia Ühisriikide presidendile teatada, kuulutades, et tal temale midagi wäga tähtsat ütelda on. Pähemaid teateid ta enne anda ei tahtnud. Ja president ei wõtnud teda jutule.

Aga Moritz Krause oli wintske. Ta läis kõikide ministrite juures, kuid ükski nendest ei wõtnud teda jutule, seft et nad teadete wäärtust ei uskunud. Need olid adwokatid, kes kõigepealt ise eneste ja oma poliitilise tõusu heaks elafid ja weale seda alles rahwa heaks, kelle üle nad walitsefid. Nõnda jõudis ta wimmats põllutööministri Ernesto Figueira juurde, kelle jutule igamees wõis pääseda.

„Teil on mulle tähtsaid teateid anda?“ küsis minister elawalt ja pööras aktide pealt wõera poole. „Rääkige rahulikult, ma soowitsin, et teie teated walitfufele kajulikud oleksid.“

„Õegi wäga kasulikud,“ ütles Moritz Krause ja hakkas wimmaste nädalate sündmust jutustama, kusjuures ta enese hästi puhta ho'bis.

Minister kuulas põnewalt. Moritz Krause piüldis nimelt selle afunduse anarhifilist külge hästi rõhutada.

„Sa!“ hüüdis Ernesto Figueira huwitusega. „See on fiis õnnestanud. Afundus on olemas. Seal on kulda lei-

Saksa sõjawangid Prantsusmaal.

tud. Seda parem. Teie teated huwitawad mind wäga. Trapajozi peal sõidetakse kartpaatidega. Tore mõte. Kudas on nad ehitatud?“

Selle üle wõis Moritz Krause ainult pealiskaudseid seletusi anda, seft tehnikast polnud tal aimugi, wälja arwatud määngulaua tehnika. Peale selle tegi ministri kašwaw huwitus teda segaleks.

„Miks ei jäänud teie sinna?“ küsis minister. „Sel afundusel on suur tulewit.“

„Mina ei sünni nende kurjategijate hulka!“ wastas Moritz Krause taredalt. „Ja mul on kindel usf, et sel afundusel, mis kellegi palawikuhaike sonimiste peal põhjeneb, kõige pahemas mõttes riigitarbetaw mõju saab olema. Aga riigi walitfus, kus niisugused asjad sünniwad, peaks selle wastu wälja astuma. Seal raijatakse piiramata warandus ära, mis ühisriikide käes määratumat õnnistust wõiks luua. Mina tuln sealt sellepärast ära, et ma näha ei wõinud, kuidas seal rahaga ümber käitakse. Miljonid ja miljonid on järwe maetud. Mina tunnen lohfa selgeste. Ja kui mulle tarwilikud obinõud ja raha antakse, toon ma selle waranduse teie walitfufele kätte.“

Moritz Krause pea oli otse palawaks läinud. Kuid minister naeratas mahedalt.

„Teie näete liig mustalt!“ rahustas ta. „Ministerium tunneb seda afundust ja soowib talle kõigeparemat edu. Põhjendaja tubliduse juures ei kahtle siin keegi. Tema on selle toha õfunud ja wõib seal teha, mis ise tahab.“

„Aga ta ei tohi midagi seaduse wastu teha!“ waidles Krause.

„Mis ta fiis seaduse wastu on teinud?“ küsis minister uudishimulikult. „Ütelge ja meie wõtame filmapilt uurimise ette.“

Seda aga Moritz Krause kudagi ei soowinud, seft sellejuures oleks tema kaotaja õlnud. Sellepärast wahtis ta waitlides moha.

„Teie ei tea?“ rõemustas minister. „Igatahes tänan ma teid teadete eest. Kas wõin teid kudagi aidata?“

Moritz Krause taštud olid lord jälle tühjad. Ta ei saanud ega saanud halfale otsale. Kui ta ilma ministri abita uulitfale läis, ei õlnud tal muud nõu, kui kerjata wõit

warastada. Sest tööd teha ta ei wilitanud. Sellepärast waatas ta ministritele paludes otsa.

"Mina olen täiesti rahata!" tunnistas ta häbelikult. "Ma soowitsin Brasiiliasse jääda oma wäetit jõudu üleüldise heaks kulutada."

"Miks ja hea sõna!" ütles minister ja astus lähemale. "Ma mõistan, et teie Europas kui feudal-tõu ehitaja ennak häästi ei tunne. Teil on armisid, sellepärast on teil julgust. Teie olete tugew ja terwe, mõite siis soldat olla; pealegi olete teie haritud, seega walitsusele truu, kuigi teie oma nõuga kaugele läkkite. Aga see on nooruse eesõigus. Ma soowitan teid Wjaministrile. Seal jõuate oma mõistusega ruttu edasi. Ma tahan teie edaspidist elu filmas pidada." Moritz Krause wankus. Püües Rio uulitsatel marsida — see ei meeldinud tal sugugi.

Minister sai ta wiitwitusest loomusunnil aru.

"Oige mureta," ütles ta; "teid ei jäeta kauaks seltsitte sehta. Juba mõne aasta pärast mõite volguilem olla, kui tubli olete. Meile on haritud ohwitserid waja. Ja teil on põhjalik haridus Saksa — haridus. Mis te olete studerinud." "Digusteadust!" wastas Krause.

"Aga teie ei tahtnud adwoladiks hakata!" hüüdis minister. "Sellepärast rändasite wälja. Sellest saame aru. Ma annan teile Wjaministri jaoks kobe kirja kaasa ja palun teida, et ta teie nime kobe alamohwitserite nimel kirja paneks."

Nende sõnadega jooksis ta laua juurde ja kirjutas mõne rea paberile. Kirja pani ta kinni ja andis Krause kätte.

Krause tänas wäikses ja sammus ukse poole.

"Põdage!" hüüdis minister. "Teie olete rahata. Selle unustasin ära. Meil on siin wäike hädafond. Sellest annan teile pisut. See aitab teid mõne päewa üle. Wuidugi peate siia jääma. Digem on, kui oma nimegi muudaksite."

See mõte meeldis Krausele. Ta wõttis malkujuhutuse, lastis enesele kassas 50 milreisi wälja maksta ja seisis jälle uulitsal.

Kõheldes kaalus ta kirja kões. Siis pööras ta Wjaministeri ümber poole. Tema kättemalkuplaan oli lubta läinud ja ta wõib esenele ära müüma, et mitte rataste alla sattuda. Bealegi meelitas teda ka kerge tõusutee, mida minister temale oli ette kirjutanud.

Sellamal päewal, mil Moritz Krause enda Manuel Espada nime all laskis Brasiilia sõjawõe kirja panna, tabas Mustafa Rõrubent uulitsal äkki Fritz Blaschlet, kes pikka aega Venemaa Centrali poole jalutas.

"Kudas on lood?" küsis Fritz.

"Esmene saadetud on juba teel!" wastas türklane awastlikult. "Ma loodan kuue nädala jooksul kõigea toime saawat."

"Tubli!" hüüdis Fritz. "Teie ajate oma musta äri digi puhtal kuul."

"Mina olen hommikumaalane!" tõrjus türklane. "Ma et ennast oled haawatud tunnud. Meil on teine kõlblusmõiste kui teil. Õhtumaalastel. Meie peame näituseks seelika sõnnist kõlbluswastasteks, mitte aga tihrukutega koubitsemist. Mina ei mõista, miks Europa ajalehed selle üle wihastawad. Meie ajalehed, näituseks, ei wihasta mitte, kui keegi wäljamaalane Smyrnas seelika sõnn." "Sm!" arwas Fritz mõttes. "Kui asia peale sellest kõllest waadata, siis jah. Teie olete küll türklane, aga pea peale wote teie mitte kukkunud."

"Mina teen seda sellepärast, et teida ka minu eswane mad tead," seletas Mustafa Rõrubent uhkelt. "Minu wana isa organiseeris terwe eesaasialiku tihrukutelauplemise ja loondas selle Smyrnasse."

"Ma näen, et see äri digetes kättes on," lausub Fritz, tergitas kiharat ja lahkus.

Mustafa Rõrubent tänas ja lahkus naeratades.

"Aga kaa oled siiski!" mõttles Fritz, temale järele waa-dates ja tõstis nägu tehes. "Küll ma sulle juba hea õpetunni annan — wota aga!"

Ruid tal oli tunne, et see nauugi nii kerge ei wõinud olla.

XVII.

Wabastatud.

Manoosel oli Elewant uut kütteainet peale wõtnud. Siin ei täidetud mitte äkki tankid, waid petroleumi oli ka

laele laaditud. Siit, kui telegrafiliini wiimasest jaamast, läks lord Russel Cavangasse — oma sõbra ja saatis enne sinna weel telegrafiteel teated, mis talle allasõidust jälle tarwis läks.

Siis jatkas Elewant oma sõtu mäele. Neljateistkümmene päewa pärast jõudis ta rajale — Tabatinga kindluse juurde. Perua tolliwahid arwasiwad laewa mõne Inglise kapitalistist jahklaemata ja jätsid ta läbiwaatamata, kuna lord Russel uute kuldrahade jagamises kindi ei olnud.

Bonduro taga pööras Elewant suurde Ucayalisse, mida mõõda ta ilma äparduseta Cumariasse jõudis.

Järgmisel hommikul jõudsid nad Buella de Diablo kobe juurde, kust harilikul wiisil wõimata oli üles saada, sest et tost 6 meetrit kõrge oli.

"Kui otseti ei saa, siis wiltu!" ütles Paul Müggeltay ja läks kuue mehe seltsis maale, et läbi põlise metsa ülemisesse wette teed teha. Pahem kollas oli wäga mitmekesine, sest et Andeni mägestiku harud siia ulatasid, parem kollas oli soose aluspõhjaga.

Lord Russel kirus. Siit üle Andeni mägestiku Simasse minna, tähendas wähemalt kolm nädalat ajataotust. Sest Pacaya ja Tarma waheline raudtee seisis alles paberil.

"Jäta taha ja targu," rahustas teda Paul Müggeltay, "meie wõime tõwera tee."

"See on wõimata!" wastas lord Russel karkistult. "Paat saab maal ainult ühes sõhis edasi liikuda."

"Broowimine ei tee wiga!" ütles Paul Müggeltay rahulikult. "Küll me ta juba nurga taha saame, kui natuke waewa näeme."

Ja nad nägid waewa. Lord Russel wõttis esimesena kirwe kätte, et puud maha raiuda, niipea kui kompassi abil tee ära oli määratud. See oli 1200 meetrit pikk ja õige winklil kujuline. Kardetawad sood olid winklil wahel.

Rastus oli selles, kuda winklil nurgas keerata. Laelaadungit petroleumi oli ju ammu otas.

Kui nad järgmise päewa õhtul õnnelikult olid pöördepunktile jõudnud ja loew kaset taewasse ulatawaid põlise metsa kargelast seisis, selgus, et Paul Müggeltay ilka weel aimugi ei olnud, kudas laewa keerata tuleks.

"Tartois selle üle weel üks õõ järele mõtelda!" ütles ta lord Russelile. "Meie wõime siia ju nagu raudteel keerata ratta ehitada. Puid on."

"Oled ja hull!" kirjendas lord Russel ja heitis rippu-wasse magamismatt.

Aga ta oli Paul Müggeltay tarkuse juures ilmaoegu lahelnud. Järgmisel hommikul oli sellele tõepoolest midagi head meelde tulnud.

Kui lord Russel ärkas, olid mehed juba ametis. Rats meest istusid kobe kõige pakkema põlise metsa puu peal, millest üks katpardast neli joont ees, teine tihripardast neli joont tahapoole seisis. Sealst kõrausest kinnitati kõil olewad terastrossid, neli ette ja neli tahjo, paadi külge ja lasti winna ehk pingule.

"Wolegi sugugi paha!" mõttles lord Russel, "kui nüüd kuus jalga sisse tõmmataks, woad paat nagu korm, mis loht kõrwa wõdi üles riputatud, nelikümmeend wiis kraadi pöörama. Tähendab, kui trossid ei katke."

Ja kobe teatas ta oma kartuse Paul Müggeltayle, kel juba tõuratta kaepeid kões oli.

"Trossid katkewad mististe!" noeratas ta kawaloste ja waiutas kaepeidemele. "Aga meie teeme asja pisut teisiti ja siis nad woad."

Esmesed tagumised jalad esiosa ei liikunud, seewastu tõusid keskmised jalad üles ja katusid kobe jälle edasi lobada.

Nüüd läks kõil nagu automaatlikult. Esmesed ja tagumised jalad tõmmati üles ja keskmised wabastati pillamist weerõhu alt. Paat waius, trossid läksid pingule, põlise metsa puude loadwad hakkasid wärtsema nende külles rippuma koorma rõhul. Paat liikus oma kesktelje kimber, kuna talad ja kargud kestel ühel pool tagasi, teise edasi attasid. Paat oli 45 kraadi ennak keeranud.

"Tubli!" hüüdis lord Russel waimustatult, ja mehed hüüdsid: "Surra!"

Järgmisel hommikul istus Elewant juba Ucayalis, läks weel paarist wäiksest kosest üles ja jõudis Lambot mõõda,

mis Acayali parempoolne haru on, neljasaja nelsa meetri kõrgusel Carranca linnakese alla, kus ta antud wälja heitis.

Lord Russel ratsutas siit wiibimata üle Andeni mägestiku. Guancayast alates, mis Carrancast tolmuhat meetrit kõrgemal oli, wõis ta Limasse minnes uut raudteed tarwitada. Mantlid ja tekkid küllaltki kaasa wõttes, läks ta wiie mehe ja pärismaalase teejuhi seltsis teele mägede poole, mille lumega kaetud ladwad alati rohkesti orgu watasid.

Lord Russel reisis nagu Inglise lord: kullatoid olid kõwaste wööloomade peale pahtud ja kats meest sõitid, alati sõjariistust, puarsada sammude nendele ees. Wiletates õnnides, mis tee ääres seisid, olid ääd, alati walmel olles.

Nii jõudsid nad wiimats Guancayasse, kus nad juhi tagasi saatsid, kes kõrget taju nõudis. Lord Russel jõudis mõne päewa pärast õnnelikult Limasse.

Kui Inglise lordile lätsid talle kõik uised lahti ja juba järgmisel lõunal seisis ta wabaritgi presidendi ees. Etteuppa jättis ta kats saatjat maha, kes kullatottijid hoidisid.

President oli wana, walge habemega sõjamees, kes piisut Inglise keelt rääkis ja oma ametit mitte just enese rihastamisjeks ei pidanud, nagu paljud tema ametiwennad. See tuli aga sellest, et kõik awalikud sissetuletud Europa riikliste wõlaustujate kontrolli all seisisid.

"Mind saadeti siia töölisi kauplemas," algas lord Russel lühidalt. "Ma tulen weeteed mööda Brasilia siemait ja wõin kohe sada töölisi kaasa wõtta. Teie tulewad kokkuvääratud tähtajaks Sabatinga saatal."

President tõmmas hallid silmalumud imestades kõrgele. Ta leidis selle nõudmise üsna isearaliku ja ebariiliku olewat.

"Mõja tuum on," kõneles lord Russel edasi, "et meie ainult inimest wõtame, kes siin ülestigsed on, inimest, selle tööjõu peale ihel wõi teisel põhjusel ei rehtendata."

"Niisuguseid inimest siin ei ole!" otjastas president.

"Millele ma, paraku, pean wastu waidlema!" naeratas lord Russel. "Mina tean kindlasti, et teil niisuguseid inimest enam tui tarwis on."

"Kus peatsid nad olema?" ütles president pead raputades.

"Wangitodades!" wastas lord Russel lühidalt.

President kohmetas. Seda wastust ei olnud ta oodanud.

"Sehke hind!" tungis lord Russel. "Mina ostan kõik teie wangitodad tühjaks. See on minu ülesanne. Selleläbi wähandan ma teie riigikulusi, matjan iga pea pealt riigi kasjasse hea hinna, waatamata hea taju peale, mis ma oma ettepaneku soowijatele annan. Lubage, et ma selle taju kohe siia selle kirjutuslaua peale tohin panna lasta."

See ettepanek wiskas isegi selle wana hallipeaga presidendi diplomaatilisest meeleolust wälja. Ta tegi nõuta käelõigutuse. Lord Russel awas ukse ja luskus oma mehed siia. Need lähinesid ühtlasel sammul ja panid kullatoid lauale. President hakkas niisugust tõendusit nähes juba järeleandlikumaks saama.

"Urge arwate," kõneles lord Russel edasi ja awas kottid, nii et nende siia nähtawale tuli, "et ma sellejuures wä-

Schrapnellide lõhtemine. Haruldane üleswõtte loodusest.

hematki paha mõtlen. See on lihtsalt hea äri, mis ma Perua walitsusele soowitan. Ei lähe mul korda siin asjandlikka inimest oma plaani nõusse saada, siis pean Boliwias õnne katsuma. Ka Ecuador, Columbia ja Venezuela on mulle weeteed mööda kättesaadawad. Meie tarwitame põllumehi ja kaewanduseid töölisi."

"Sa!" hüüdis president. "Teie olete kullakaewanduse leidnud ja tahate seda tähendada. Teil puuduwad töölised, ja et pärisorjus ära on kaotatud, tahate teie seda jälle latte all siia seada, kuna teie wangitodad tühjaks ostate. Pole paha mõte, kahju ainult, et sel peaaegu ülesamata raskused ees on."

"Olge nii lahtel!" ütles lord Russel ja wõttis tema wastu istet, nii et lahtised kullatoid nendele waele jäid. "Mina wõidan kõik need raskused ära."

"Pearastus seisab inimestes!" algas president ja silmitses tulda. "Need on kurjategijad, laisad, kõlblikult alawääratuslikud subjektid, kes seaduse ja seltskonna wastu on hakanud."

"See olgu ainult meie mure!" tõrjus lord Russel. "Meil on abinõusi!"

"Zeal!" niitutas president, kuna ta nägu pilwe läks. "Zeal mis teie mehed Putamayomaal teewad. Nad piitsutawad indianlaseid, kes wähe gummil annawad, furnuts. On toobud neegrid Barbadosest, Inglise alamad, kes indianlast otse kettajaliselt piinawad. Kõik Europa ajalehed

Politikawang-sunnitööline Nikolai II ajal.

süüdistawad meid selles. Kuid õiged süüdlased istuvad Londonis. Meie neid lähte ei saa. Isegi nende käsualuste rännuõtmiseks on meie läewars lühite. Ja kes on selle lühiteks teinud: Inglismaa, kes meile juurte protsentide wastu kulda laenas, et hästi waeseks jääksime."

"Seie ei tohi meie asja peale mitte Putamayo nurjatuse sõmaringist waadata," ütles lord Russel. "Meie oleme nõndantimetatud Euroopa kultura wastandid. Igaüks, kes meie hulka tuleb, on sellelabi ta illelõidise waranduse omanik. Meil puudub kurjategemiseks põhjus."

"Mii siis kommunistiline asundus!" hüüdis president, kelle huwi nähtawalt kaswas. "Seie rõhutate inimese häid instinkte. See on tore optimismus. Mõtelge Paraguay saatuse peale."

"Lopez oli diktator!" tõrjus lord Russel. "Õige paremal puhul doktrinär. Meil seda pole. Meil on ainult praktika mõduandew. Niipea kui see nõuab, muudame oma põhjused. Nüüd on see juba tagasi. Mis sugused oleksid teie teised arwamised?"

"Brasilia ei jalli, et meie oma kurjategijad üle piiri läkitame."

"See põhjus kaob iseenesest," ütles lord Russel, "sest et need kurjategijad üle piiri astudes enam kurjategijad ei ole. Minu arust on sisepoliitilised raskused tähtsamad. Nimetage mulle mõduandwate herrade nimesid ja mina katjun ta nende juures õnne."

Ja tähendas sellejuures kulla peale.

"Ei!" tõrjus president südiste. "Minule antud tasust on küllalt. Ma arwan teile finnitada mõimat, et terwe ministerium minu poolt on, niisama senat. Saadikutekogul on waheaga ja ta võib oma känesi pärast pidada. Seaduslikka määrusi teie äri wastu ei ole. Kohtuwõim seisab juba praegu seisukohal, et linnimõistetud tuleks erainimestele tarwitada anda. Neid väljaspool tarwitada pole ette nähtud, aga ei ta saaduse wastu. Terwe nõukogu saab rõemustama, kui kõigist kurjategijatest lahti saab, eht küll meie teiega ainult niilauats kurjategijate kohta mõime lepingu teha, kui tana nende trahwiaeg testab."

"Olge mureta!" hüüdis lord Russel rõemfaste ja ulatas presidendile üle kulla käe. "Meist ei tule ütski tagasi. Mina ostan nad wabaduse ja mitte orjuse tarwis."

(Särgneb).

Dmatohus.

Passo Bajan'i järele R. G.

Kui Werdello koju jõudes tahtis sõmma hakata, koputati utse pihta. Ta ema awas utse ja, nähes oma ees pojapoega, terwitask teda rõemuhõiskamisega.

Kuid isa imestas ainult ja, waljult kulmu kortsutades, ootas, kuni noormees asjalugu ära seletab. Miks ilmus ta tunnil, ilma et oleks ette teadustanud, — miks ta mitte wabal ajal riitekauplusest ei lahunud, kus ta selliks oli, et äkki stia, Awiasse, tulla, ja pealegi sarnase näoga, mis midagi head ei kuuluta.

"Mis nägu sul on, pois?"

Ja Werdello otustas waljult nooremehe käest küsida, miks ta stia tuli, kui mitte wanamoor wahete ei oleks seganud, kes pojapojale tartulitauki ette pani.

Noormees ietus isa wastu ja neelas masinlikult. Nagu näha, oli ta nälgas. Isa ei seganud teda. Las' sõbb . . . Tuleb kohane aeg ta küsimisteks.

Tal ei olnud enam poegi — oli ainult tütar, kuid see läks hiljuti mehele — waga lauge! Kuid see pois Leandro sündis nõrgana ja kaswas nõrgana. Siiskusehaige ema wiitane laps.

Et ema ja pojale ülespidamiseks raha saada, pidi Werdello päewal ja ööl ringikolama, ostes mõisnikkudest wiinamarju ja müües seda jälle taubamajadesse.

See wiin, mida Wendello ostis, oli tõeline wiin karwa ja maitse poolest. Ta ei pruuginud seda juua, et wiina headuse üle selgust saada. Oli mõnest tilgast keele otja küllalt, et maitset teada, aga et tema headust hinnata, tilgutask ta mõned tilgad waruka pea'e. Wendello mõis õelda, kuna ta ainult täpi peale waatask mis sugused wiinamarja istandused Awias on.

Ainult Werdello mõis oma ametikohuseid tunda, sõita wihma, külla ja palawaga wälja. Kuid ta ei tahtnud, et ta Leandro seda toeraametist peats. Kui ta 13 aastat seisk sai, asetask isa teda Awiabellas ühte wiifakaske magasinini. Kui isa pojaga jumalaga jättis, sõnas ta talle:

"Seal peab end torraul pidama, muidu — waata ette . . . Awus ja tõe . . . Kui sa ta weidilese süüdi oled, tuleb sul mind arwesse wõtta!"

Siis kirjutas Leandro leiwaifa, et ta temaga rahul on, pois olla sõnatuulelit ja saada iga asjaga walmis. Ta võib ajajooksul äri hingeks saada. Ja Werdello naine suri rahulikult, kindlaste uskudes poja tulewikku.

Peale naise surma jäi Werdello päris üksi oma ema seltsi, kuid ta ei mõelnudki naifemõtmise peale. Las' pois hakkab naifemeheliks, kes nüüd tahetümne aastane on! Peremees hakkas juba märku andma, et Leandro wallatab. Nooruse asi! Kui see teda aga ametis ei sega, kõiit muu ei lähe peremehele korda. Peremehe tahtlused on asjatud, kui ta näeb, et wäikene alati omal kohal. Ka wanal Werdelloil oiid olnud juhtumised, kui ta wõerastemajades ja mõisades peatas? Mees on mees, seda enam, kui ta noor on.

Kuid nähes nüüd, hilisel tunnil, poega longus peaga oma ees, tundis isa südamess nagu pistoda pistet. Mis sündis? Ja ta kuwade filmade waade tündus Leandro peale, soovides trehwata neid filmi, mis taldretu peale olid juhtud. . . Eduna lõppes ja wanaeit läks jängi walmistama, õffides õlest madratsit, kuhu pojapoega pidi heitma. Sel õöl oli küll! Isa jäi pojaga üksi ja küsimus libises nagu iseenesest üle huulte:

"Mis sa tegid, tõlwatu? Mis sa tegid? Ära waleta! . . ."

Et noormees waitis ja meel enam pea norgu lasti, pörutask Werdello jalaga wastu maad ja kisask:

"Sa warastastid! Warastastid!"

Leandro tegi hirmuga paluwa liigutuse, kuid isa tõu-
tas teda karedalt vastu seina. Noormees nuttis, aga
isa loidas telet sõimu:

„Warastafid ... figa! Warastafid oma peremeest ...
raistafid raha ... Aga nüüd nutad — Juudas!“

Wahit tõusis temale juunurkadesse, ta wehtis kätewa,
pigistas neid rüüstasse — ja jäi äitijelt rahulituta. Neile,
kes teta tundsid, tähendas see raha halba. See oli halb
tundemärk! Seistes rahulikult telet löödi, mis petroleumi
kambist walgustatud, nägi ta troogiliste näojoontega kuu
olewat. Sealat wõis tema mõtteid lugeda. Tal on majas
waras! Semal, Werdelol*) — Ta oli kogu oma eluaeg
aus inime olnud. Ta sõna maksis kuida — ta ei pruuti-
nud oma käekirja martide peale kirjutada. Ta andis sõna
ja täitis. Rauba- ja wderastemajades tunti Werdelot!
Eõtataba ja taubelda — diglafelt, tellegilt mitte krossi
pettes — see on tema siht! Kes ufaldatak aga warga ija!
Ja jaise tahtlusega, nagu tubatat wälja sülitades, puistas
ta nooremehele naku:

„Warastamine ei ole sul pärandatud!“

Wastufets oli nutmine ja isa kitsas sama rahulik-
fega juure:

„Palju sa wõtsid? Homme hommitul pean ära wiima.“

Süüalune ohtas rahulikumalt ja, piüüdes nuttu wai-
gistada, sõnas:

„Sada ühetkümme peseti ja kolm reali.“

Isa ei lausunud midagi. Nõnda palju wõis ta maksta,
kuid ... Mu Jumal. Mis on see wõrdlemist muuga.
Wõttes oma raha lugedes, katsus ta wõõd ja tahtuid, nagu
taheldes, kas ta korjatud raha ka alles on. Lõpetanud
mõtlelise, pööras ta nooremehe poole ja näitas usse peale:

„Lähme ... tuuled?“

Ruhu? Olets asjata küsida. Leandro kuulas sõna.
Kui ta wälja astus, tundis ta külma. Oli kõwa külm õõ.
Härmatis maa peal ja jäine kate jöel olid ühetarwalised.
Dueloer tahtis haukuma hakata, kuid, nähes wana tatta-
wat, pani ta oma käpad Leandro rinnale. Kui isa ja poeg
taugel olid, wingus toer rõemfalk ja helistas letiga.

Nad lätsio mõõda maitspõidust umbes weerand tundi,
wiimaks jäi Werdello ühe aia juure seisma, haaras poja
õlast kinni, tõutas teda seljaga aia vastu ja jäi ise tema
wastu seisma, käes — laetud rewolwer.

Leandro targas kiire hüppega kõrwale. Ta mõistis ...
ja tema noorus, elurõem ärkafid uueste. Surra — ei!
ta tahtis joosta, et end küsajalt warjata. Kuid endine
wärin tabas teda, tungis kätelt jalgadesse, mis naisterah-
waste järele jooksimiseft nõrgab, — ja surus teda põlwilt.

„Anna andeks — anna ...“

Isa ligines — ta nägi tähede walgufel filmi, mis hir-
muft laiali, paluwad ... ja lasti otse sinna, kase filma
wabele, mille wiimne waade tema mälestufes kustu-
matats jäi.

Reha kullus otseti maha, ja külmanud maa tume löõf
õblas imelikuna telet õõd. Koer hulus taugel wentiwalt;
isa kumardas — üle furnu.

nipudelstega jne., meil aga ainult suurküki patareid seljataga
tuletat neile osawalt saadetud pommidega meeide, et niit-
sugune lõbutsem ne meil all sugugi ei meeidi! Ja igal
õõi oli waenlasel töõd küll oma kraawide tohendamisega.

Wõimata oli waenlast tormijookfuga mäeharjat ära
wisata, kui mitte omal pool suurt lootust ei o ets tahtnud
kanda; sellepärast wõtsid meie sapõrid Kuldmae alla kana-
lide ja galleriide kaewamise ette, täitsid aalleriide dünamidi
ja püüsirohuga ja walmistafid waenlast kõige tükkis
õhtu lastma!

Rüüd peeti walmis, peale mäe õhtulendamist tormi-
jookfule, et ülejäänud waenlast eest ära päähtida!

Dotame ärewat sündmuft lahinguwalmis tunni-paar
— seljataga toetuswägi, lastewalmis patareid, kuid õõ
jõuab lõpule ja hirmus plabwatus jääb tulemata, ainult
nõrt, tume mürtfatas näitab ligemal olejatele, et oodetud
sündmus mõõdas ja kõit petetud! ..

Kuidas asi farnase pöõrde sai, ei saanud teada, kuid
peagi loones kuulujutt laiali: Saksad olla meie töõd
kuulnud, wastuwaemamise ette wõtnud ja parafal ajal
dünamidi ja püüsirohu omale wälja kannud, ainult nõnda
palju siise jättes, kui seda kanaliide, galleriide kottulange-
mises küllalt oli!

Müüdal mäel seifime mõlemad mäeharjadel, kuna
wabepeal kitsas org, sammu 40 oli.

Ra sin wõeti peale toige muude üsna sagedaste õhtu-
lastmiste ette.

Oli meie rood parajaste mäel kraawides, kui märgati,
et sajsad oma töõ. Kanaalide ja galleriide kaewamisega,
meie mäe alla lõpetanud olid, ja iga õõ õhtulastmiste wõis
oodata!

Aga ka meie pool olid sapõõrid töõga sakste mäe alla
kaewamisega ja galleriide täitmisega walmis saamas, ja
oli nüüd õhtulendamist, pealetungimist mõlemil pool oodata.

Kiipea, kui meil sakste töõ lõpetufest teade täes oli,
korjati kütid teatud kohalt ära, wõeti see koht aga igaks
juhtumiseft risttule alla. Kuid õõ läts õõ järele, aga
oodatud õhtulastmisteft ei tulnud midagi wälja.

Wõeti siis algatus meie pool ette!

Õhtu kell 11 lendas hirmsa mürinaga sakste poolne
mäehari õhtu ja meie kütid tormafid kraawidest wälja, et
tellinud autust oma alla wõtta.

Mõlemilt poolt wõeti äge tuleandmine ette, kuid meie
patareide nõrga toetuse pärast pidid kütid oma ettewõtte
poolelt jätma! ..

Peagi walitses jälle raha — sügaw waitus, kui kor-
raga meepoolne mäehari õhtu lendas!

Saksad olid wõstanud! ... Kuid see oli ka kõit; pea-
letungimist ette wõtta polnud waenlasel ustu ja meie kütid
asufid jälle rahulise südamega lõõtenud awaustesse!

Rihwtiste gaasibeall

Ei aitanud waenlasel meie hästi kindlustatud, kaitstud
liinide purustamiseks wõi meie hirmutamises mingi abi-
nöu. Et meie wähegi kätte maksta, sellepärast wõeti
wiimane kasse tarwitusele.

Suba mõni nädal waremat tulid meie õhuluurajate
poolt teated, et sakfad mingisuguseid raskeid lastisi, mas-
tebega kaetud nägudega, liinile weawad.

Urwasime koke neid gaaside nõudeks ja hoolas õõfine
luuramine pidi asjale selgust tooma.

Suli ka peagi teade: gaafinõud seatakse liinile — kuid
kaetakse hooliga igasugu prahiga, täna õõsel wäljalastmisteft
ei pruugi oodata.

Läts õõ-paar ja, wiimaks tuli teade: walmistage
gaafi wõstumisele, minuti kümne, wiieteistkümne pärast
tuleb.

Rakskümmend wiis minutit lastfid sakfad aga oodata,
ja siis algas wäljawoolawa gaafi sumin, mis kord-torvalt
waljumaks muutus, ja tasane tuuledõht landis gaasipilwed
meie poole.

Aga ammu juba olime meie selle vastu walmistatud.
Silmawilk anti nüüd gaafi lastmisteft igale poole teada.
Suurküki patareid hakkafid töõle, kraawide, seimlänkade eel

Pildikesed tulepiirkonnast **).

Gustaw Ed. Pruel.

Müstal mäel — kuldmael.

On need kats kõige närwilisemat kohta D. piirkonnas,
kus wõstafed pea filmapilgufõõki üksteisele raha ei anna.
Seifime mõlemates kohtades ühe nädala, sest pitemast
paigaltseismiseft farnastes kohtades i ma puhkufeta ei wõi
juttugi olla.

Kuldmael on waenlane mäe harja oma kätte saanud
jätta ja asub ülewel kraawides — kuna meie mäe all seifime.

Urusaadam, et niisuguses seifitorras meil just kõige
lõbusam ei wõi olla. Weeretab waenlane ajawittekõõ kiwa
meie laela, piikub käspommist, loobib tähjats joodud wei-

*) Werdello — Hispania keeli — Diglane.

***) Ulgas, waata M. M. nr. 167.

Montenegro sõjapõgenejad.

füüdati kaitsetuled põlema, näod kaeti maskeledega ja — gaasi oodati rahulise südamega!

See tuli tihedate raskete pilvedena, wajuš kraawidesse, tungis semlântadesse, ja tase tuuledõhu mõjul tanti ta taugeemale; taugeemale! . .

Esimestest liinidest oli gaas üle läinud, uut enam juure ei saadetud, ja kütid mõtsid maskeid eest ära — tõit olid päästetud! Oldi aga wait ja oodati salste peale-tungimist, et teda paraja tulega wästu wõita.

See sündis peagi! Sakjad tulid tihedate ridadena kraawidest wälja ja liginesid kiirel marsšil.

Waitielt lassime neid kuni traataedadeni tulla, siis aga awati kuulipildujatest ja püssidest äge tuli.

See oli waenlasele ootamata. Põõrase kisaga tormati üle pea-laela tagasi — kuid wähe oli neid õnnelikka, kes uueste eneste kraawidesse warjule jõudsiwad. Meie häwitaw tuli ei lubanud pääsemist! . . .

II.

Reisul.

Hommitul, üsna pimeduses, kolisime wagunitesse. Runa teised wäeosad meie asemele kraawidesse ja refer-widesse olid ajunud, et waenlane meie wahetusest midagi ei märkaks.

Sõidame — kuid tea kuhu! Juba ammu teadime wahetusest, juba ammu walmistamine pikale reisule, harjutamine wäljasõjale, kuid ka roodu ohwitserid ei leia wastust sõnale, kuhu?

Sõidame päewa kuus ja jõuame Nikolajewi. Meeldiw puhast linn, kuid ei saa peatada, astume jala wersta 7 edasi Matwejewi külasse, kus korterisse endid jagades puhkusele asume.

Külarahwas, oholid, wasuwõtmas wäga lahted. Puhastawad, sõbdawad, joodawad ja panewad puhkama.

Külarahwas jõutad ja elawad puhtalt. Majad seest-tui wäljastpoolt lumivalged — iga juhtuw määrinud kohale tõmmatakse lohe lubjaga üle. Majad kiwist, seest ümbruses polz metsast, jellepärast ka pörandad sawist ja abju kbetakse õlgedega. Pörand kaetakse igal hommitul puhtade õlgedega.

Ei pererahwas lasse kuskil külalisi kroonusõögile — waid kostitawad ise! Ja ei puudu neil ka midagi — peale musta leiva — seest et siinpool rukkid ei kaswatata.

Pühapäewal tuleb polgu muusikakoor meile. Kütid teewad paraademarsši. Lõpuks kogutakse tõit küla-peatänawale kokku, ja nüüd läheb polgu muusikakoori saatel tants lahti. Serwe küla neiu ja nooritud koguwad kokku, ka lõbusad wanad ei puudu, ja pidu kestab hilja õhtuni. Ka waimulikud ja ohwitserid tunnewad enestel wäga lõbusa. . .

Dimeduses kaowad paarikesed siia- ja sinnopool! . . .

Päewa wiie pärast üsna ehmatad meid teade: „Edasi!“ Rahju on lahtuda, aga teha pole midagi.

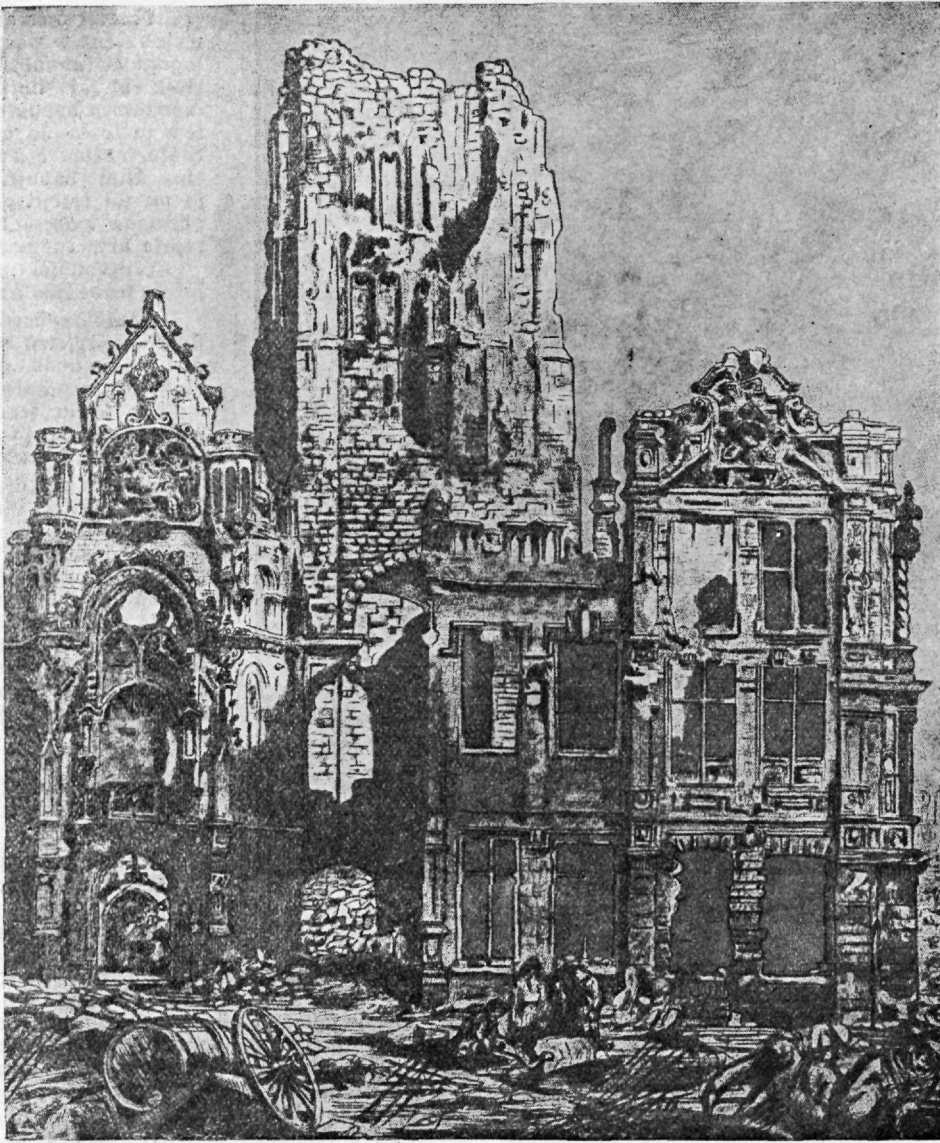
Jala sammume jälle linna sadamasse, sealt laewale ja sellega üle Mustamere nurgalisse Odesšasse.

Meie diviisjoni esimene polz sõitis laewaga ofseteed Nikolajewist Rumeniasse, Donau jõele; kuid meid ei usaldata seda teed wiia, olla wäga kardetaw, waenlaste weeluste paatide ja miinide tõttu.

Ra siinsamas talda ligi paistawad mööda sõites laewa masti otsad weest; — olla miini otsa jooksnud!

Odesšas algab uus korteritesõ jagamine. Kuid linna-lased on sõjawäelaste wästu külmemad, muidugi suurest osalt raskete olude tõttu. Riitsas üüritorter pakub wae-

Pommitamise tagajärg. Pühakoja aherwarred.

walt lõbu sõjawäelistelega jagada, niisamuti ei laske ka kollid ja sagedaste kätte saamatad toiduained külaliski kostitada. Päewa kolm puhtame siin ja siis—jala edasi. Raudteega on võimatu. Ainult üks sõjapaari roopaline tee viib Rumeniasse, see aga jõuab waewalt toidu- ja lastemoona ning haawatute, haigete rongi edasi-tagasi sõita lasta, kuid neilgi tuleb päewade, sagedaste ka nädalate wiisi jaamadest torda oodata.

Sommiku aegsaste teele afudes, jõudsime õhtuks wersta 23 Döessast eemale külasse, kuhu sõmajale jäime. 50 minutilise käigu järele 10 minutit puhates, 4 tunni järele 2 tundi lõunaaega pidades, läts kahelsatunnine kätt, mudase, raske tee peale vaatamata, üsna lõbusaste. Seades aga, et meil umbes 400 wersta pikkune teekäik eel seisab, tegi, eelseiswa aja peale mõteldes, siiski omajagu hirmu!

Sommikul aegsaste teed juues, einet wõttes, afusime jälle teele. Kõige otsemat teed seadime sammud Alkermanni linnatse poole ja jõudsime tubli pingutusega sõsel tell 1 pärale.

Si'mapill tehti linnas toiduainete poed lahti, et sõjawäelistel võimalik oleks einet wõtta. Ülgas fortteritesse jagamine, kus elanikud muidugi jub! rahuliselt magasid ja alles tella 3 mets faimet eht puhtama.

Järgmisel päewal tõusis linnas saionael 8 top. pealt 14 peale, päew edasi, ja Alkermanlased, kes seni mingit nägga polnud näinud, jäid ilma sajata — müüdi ainult sõjawaetistele. Suurem osa pagarissi panid aga ukseid hoopis tinni, sest et troonu tellimised neile võimalust ei annud müügi jaoks midagi walmistada.

Weel päew edasi, ja Alkermannis ilmusid leiwa- ja saiafab. id, mis seni seal nägemataid. Ra kõige teiste toiduainete hind tõusis mõne päewaga märtsa, kuid walitsuse wõim surus selle tagasi. Sellega ühes ladus aga ka toiduainete awalik müü. id.

Järgmisel päewal afusime rongile ja sõitsime wersta 80 edasi. Rongilt — lähedasse Salsa afunitude külasse puhtusele.

Renad liwhehitused, puiestitud, aiad, latad puhtad

Rah rekwiisition.

tänawad, mitmesugused meeldivad kauplused. Lutheri-
usuliste kirik — otsetui asutus kodumaa piirkõs linnas.

Pererahwal suured mitmetoased torterid — ei pruugi
oma magamiseruumi sõjawäeliste jagada, waid anna-
wad selleks meeldiwad wabad toad.

Õhtuwaiatuses kostab siia kaugel, kaugel suurküti
müri!

Puhkame paari päewa ja asume jälle edasi, mitte aga
otse liini poole, waid pahemalepoole, sellesamalesse kauga-
sesse hoides.

Pea iga õõ puhkame Saksa kolonistide külades, kus
wastuwõtmine üsna lahke. Leiame mõnes küläs ka hea
hulgatse Eesti peresi, kuid ainult ühekordse õttamise tõttu
ei ole võimalik nendega lähemalt tutvuneda.

Sõ u l u d.

Et teekonnal kalendri tarwitamine raske, tulid Jõulud
üsna ootamata. Kodumaal lumised külmad, siin aga rohe-
lised põllud, murud, mudased teed; kuidas wõibki jõulude
peale mõelda?

Aga ometi Jõulud!

Rikkad Saksa asunitude külad olid ammu maha jää-
nud ja juba õttasime Wene-Bulgaria kolonistide tehwaes
külades. Igpilliroo katused, sawimajad, ilma ahjata
piirkõs toatesed, kus peale pererahwa u eel kanad, wafilad,
sagedaste ka mõned muud loomad elutseiwad — siinsamas
tuli ka meil õttada!

Kroonulõõki tarwitamine ka ammu juba ifuga, kuid
mida tehwmats külad jäid, seda suuremats tõusis troonu-
lõõkide tarwitamine, mida suuremats see aga tõusis, seda
wähem ja lahjemat wõis see anda.

Rasket teekonnal wedasid in-
mesjed endid waewaga edasi. Kes
jugugi ei saanud, asus haigewant-
risje eht jäi lihtsalt maha. Kuid
moonaweo hobustel oli hoopis ras-
tem ja loom looma järel lõpetas
raske koorma ees mudasel teel oma
elu. Lusti hobuseid polnud saada,
ja nii jäi toiduainete tagawara iga
päewaga vähemaks — tuna tarwi-
tajate arv kaswas.

Õiisugustel tingimistel ei teinud
siis ka teade Jõulude üle ühtegi lõbu.

Jõululaupäewal teel olles, püüdi-
sime teedärsetest eluõhtadest mingi-
gid toiduainid oeta, et „kallil“
õhtul mitte nälvida. Laks ka lorda
mõnda naela sealisa ühes wai-
ge leitwaga saada, ja oiime siis õhtu
eest üsna muretab.

Õhtuks külasse jõudes, walisime
kuuefisi piirkõs uualuse Bulgaria
asunitude tuppa; mõõda küla ringi
lastes, laks lorda kartuleid osta.
Noor Bulgaria naine, kelle mees
sõjawäljal, kelle korteris aga oiime,
wõttis sõõgikeetmise lahkest oma
peale, ja nii wõtsime siis peagi õh-
tust, terve perega selisid madala
ümarguse laua ümber pörandal õlge-
del istudes, nagu see sealpool moo-
dis.

Õfimele püha hommikul wara
enne teeleminekut kogusime küla kir-
kuplatfile toktu kus Jumalateenis-
tust peeti.

Nälg ja leitwamure ajas aga
suurema jao mõõda küla laiali. Kel
õnn oli leida — õstis, kel raha
polnud, terwitatas pererahwast Kris-
tuse sündimifega ja sai küki leida
maksuta, kuid suurem osa lahkus
külalt sõõmata.

Sügawa muda pärast on edasipääsemine ülejõu käim
ja paljud langewad maha, puruwasinutena. haigetena.
Kuid haigewantrid on ainult haigete asju tõis, kuna hai-
ged ise ittagi jala edasi peawad astuma. Paljud jääwad
teele saatuse hooletks!

Jõuab lõunaag ja lähed mõõda, aga lõõtki ei näe.
Raugele on nad meist maha jäänud. Rattad wajuwad
sügawaesse mudasse ja figufammul jõuawad hobused nen-
dega edasi, iga wiie minuti järel puhates.

Puhkame; ja ootame sagedaste tunni eht rohkem —
kuid lõõtki ei tule!

Õfiskud ratsawäelised sõidawad tagasi lõõtki õfima,
kuid ei suuda neid kuidagi aidata.

Et meeleolu sõjawäelistel tõsta, lasseb polguilem
muusikatooril wahetpidamata mängida, alam ülemus kut-
sub soldatiki tantsuma — õhwitserid jagawad tantfijatele
raha! . . .

Õstume jälle edasi ja jõuame õhtuks piirkõsesse Sürgi
kolonistide külasse. Siin wõetakse meid üsna waenulifelt
wastu ja peaaajalikult ainult wäewõimuga suudetakse ulu-
alust leida. Kuid mingisuguseid toiduaineid ei saa mingil
tingimifil, ja karsitusfega oobetakse lõõtkide pärale jõudmist.

Need tulewad üsna hilja, kuid wäsimuseft hoolimata
ei maga weel keegi, ja filmapill piirab näljaste kari lõõgidi
ümber.

Leiba ei ole! — kuid õnn, et suppiigi saab! . . .

Puhkust pole ammu enam õlnud, kuid ka teise püha
hommikul asutakse teele.

Jõuse üleüldine nurin — paljud ei luba, paljud ei
suuda lahutada. Kuid külasse on wõimata jääda, waenu-

liste elanikude juures on wõimata olla ja igauks katsub omal wiisil edasi — pealegi tekitab ülemus, et juba lõunaks lähemasse külaste jõuame, ja kuigi mõeldud pole sinna jääda, puhatakse seal ometi ja katsutakse leiba muretseta.

Jõuame umbes kell 3 külaste, kus lõunat sööme ja puhkama jääme. Küla on Läänis awar ja Bulgaria asunikud, eht küll waenulitud, kuid hiist jõudab, ja kui just mitte heaga, siis turjaga saab ometi töite. Isegi leib ei puudu siin!

Peale päewase puhkuse astume edasi.

7 Rodumaa linnades rännates.

8 Tallinnas.

Imelik langew linn; siin langeb töite: wihma sügie pilwist, joidatid Tartumaantee „tihedast õhust, tütarlapsi meremeeste armastusest. Ainult mis siin ei lange, see on hädaliste tarbeainete hinnad ja, taewas wõi pörgu tänatud, Saksja zeppelinide „munad“. Wiimased on melle seni päris tundmatud; selle asemel oleme ainult mõne oma meeste „pirni“ maitssta saanud. Kuid need on jälle palju hädahõutunud — tabawad üksi mõnda naisterahwast, kes hilja uulitiale juhtub.

Sest wiimasel ajal on Tallinnas hirmus wiisakusetunne maad hakanud wõtma. Kurameerimine ja „õnnis äraolek“ uulitsail pärast kella kümnet on hoopis leelatud. Armas-tuski peab end kindlatesse normidesse lastma suruba — meil ju nõuti nii ägedalt „hädaliste“ tarbeainete normeerimist. Ükskõik, kust otsust see normeerimine algab — kas alt wõi ülalt. Praegu on ta küll alt — wäitse raudtee poolt otsust alanud. Wist seft, et sel raudteel on paha omabus — reijijaid itla hiljaks jätta ja Tallinna wiisakusetunde vastu eksima awatleba. Nende seaduste järele walmajad ei wõi ometi mõne raudteelise pattude eest wõistutada. Seadus peab peetud saama — miilitajaostondades on ruumi küllalt ja samuti „suksal“ aega toskutada.

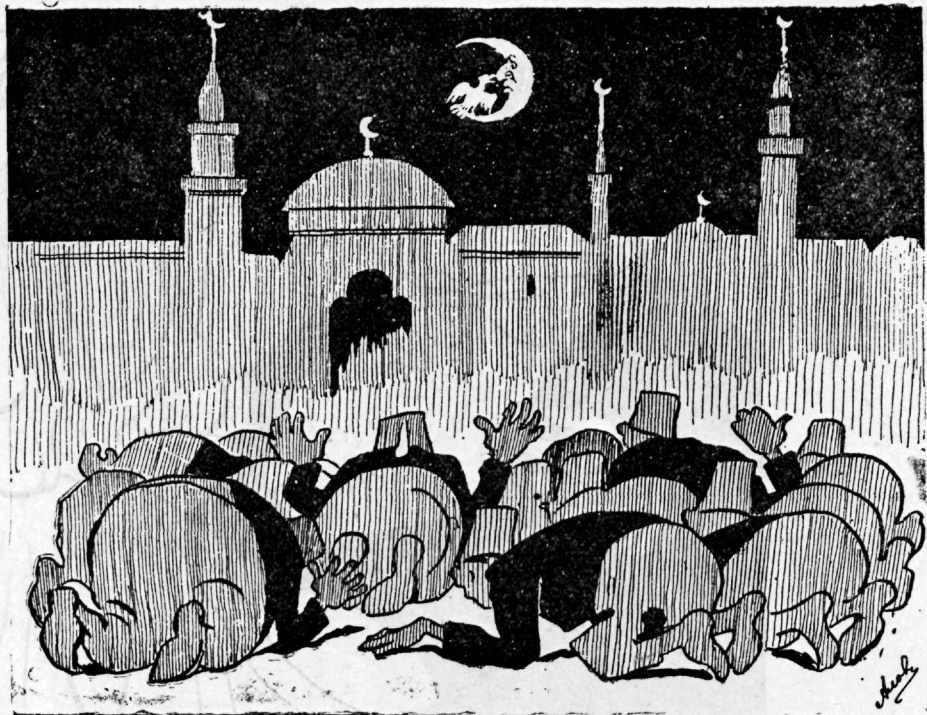
Langew linn — ifegi kuritegevus hakkab siin nüüd langema, nagu miilitaja aruanne se etab. Ainult mõnikord juhtub weel, et sel wõi teisel mehel „soolaputkaste“ tirmisel paartuhat rubla taskust ära kaob wõi et mõni naisterahwas „tõgemata“ maha lastakse. See kõik on tühine praeguse üleüldise korralgeduse päewil.

Kuid ta korralgeduse vastu leitakse meil juba abinõusi: keegi wapper kindral andis käsu Eesti rahwast töite toidumooni ära rekwirerida, et midagi enam rüüstatata poleks, ja asi tahe. Kui mitte lohe, siis vähemalt esimesest jaanuarist saab Eestimaa „kindel lord“ maksma: „määsuline“ rahwas sureb „korrapäraselt“ nälga ja siis on „wahwatel kindralitel“ wõimalik „korrapäraselt“ wõidelda. Muud pole ju wajagi.

Sellega wõitmine ta Tallinna kohta punkti panna, seft oleme temas kõik mõtted wiimse piirini mõtelnud. Tulewajad wõimalused ei tarwitsje ju kõik nii hirmsad olla, seft osalt on nende ettemaalmises süüdi ta wäsinud rändaja, kes endale ewatueritud Tallinnas peawarju ega kõhutäidet ei leia.

Tartus.

Tõuajewa meeelolu linn, — linn, mis alati wõitjaks

Tüellaste õhtupalwe. „Oh, Allah, lõpeta enne sõda, kui Saksja koitas meie pool-
tuu pugusse pistab!“

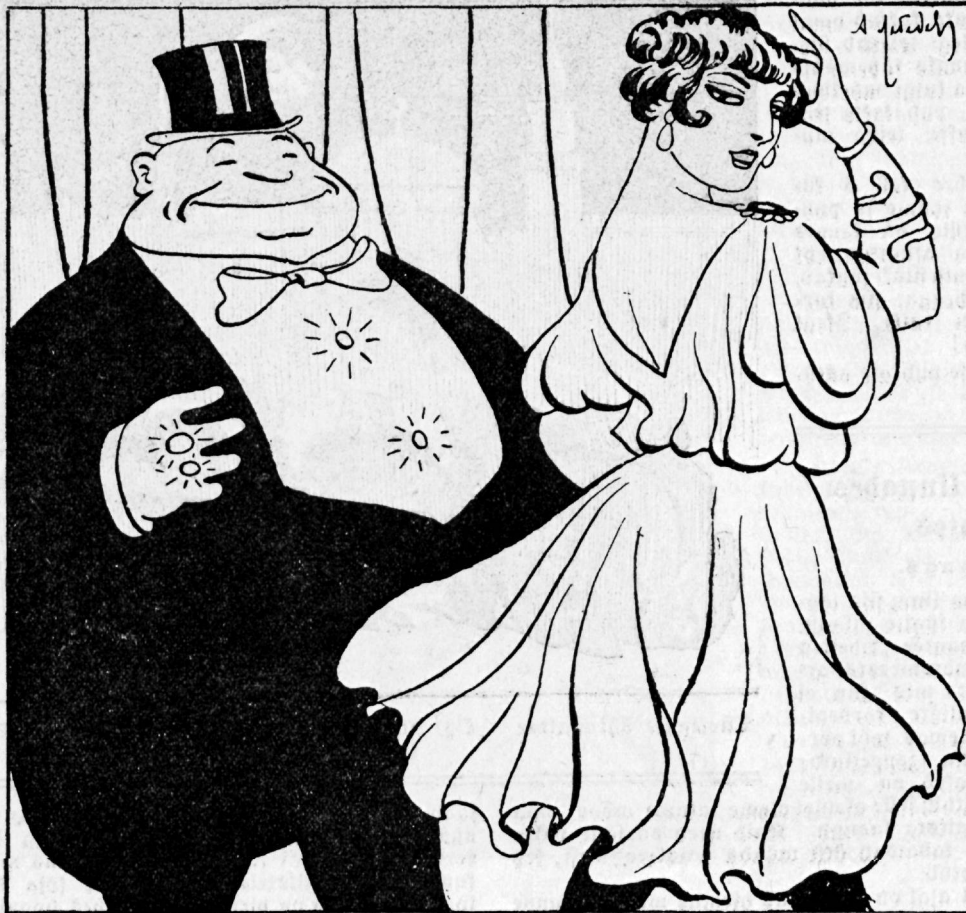
jääb. Kord tuli Eõnisson ja wõitis terme Tartuga Tartu, nüüd tulid enamlasted ja wõitsid Tartuga Eõnissoni. Nad korraldasid hiljuti suurepäralise sõjawäe meeelawalduse ja kuulutasid kohalistele kapitalistide sõja kuni wõidurikka lõpuni. Eõnisson on hirmus seda nähes hoopis ära ja pugest hea oma parteiga pöranda alla.

See oleks siis esimene pörandaalune partei wabal Wenemaal. Ainult selle iseäraldusega, et „Postimees“ nimetatud partei tegewusest aeg-ajalt ühilesti teateid toob. Neist teadetest j igub, et kord hra Eõnisson oma pörandaaluses klubis rewolutsionilise kõne on pidanud, kuidas ta Tallinnas Toompeal (muidugi mitte pimedas, waid walges saalis) ifamaa eest kannatanud ja, kahte kätt rinnale jurudes — „äraandjate“ sotsialistide vastu wõidelnud. Kord jälle seletanud sealsamas Berliini ülikooli naisdokter Johanna Siid, kuidas paberite ja kartulikoortega hädajal „terwet rahwast“ wõib toita.

Rahlemata on sel pörandaalusel parteil kindel lootus lähemas tulewikus uueste wõita. Tartu on üleüldse wõitja linn: wõitis lord iseendaga iseenda, siis enamlastega Eõnissoni ja edaspidi wõidab ta muidugi jälle Eõnissoniga enamlasted. Praegu aga on linn tõuswas wõitluse meeelolu. Wõideldakse igapäewale leiba, Usutawa Rogi walimiste, faabaste ja ülikooli pärast.

Kõige kõwem kants on ülikool, mille pärast juba mitu aastat on heideldud. Teda on taskitud küll Woronezzi, küll Permi ja Nišni-Nowgorodi, kuid itta on ta koha peal ja jattab „edulalt“ oma tegewust. Ainult mööbel ja professorid on sakste hirmul siemaale ewatueritud, kuid praegusel ajal wõib ülikool ta ilma õpeabindude, professorite ja muu mööblita läbi saada. „Лишь была бы водка сь кускомъ ветчины.“ „Wodkat“ on — häda küll — wähe saada „wetshina“ maksab dige soolast hinda, kuid sõja aeg — peab katsuma kuidagi leppida.

„Nii läawa meie päewä tääl siin wäitfen Tartu liinan.“ Sakslast pole seni weel „ihusilmaga“ näha olnud, samuti zeppelinid mitte — ainult unes näeb neid mõni erutatud tartlane. Kui unenägu elu oleks ja elu unenägu, nagu wana Shakespeare luuleliselt segi ajab, siis oleks Tartu küll

„Mina olen harjunud neidelt armastust ostmä.“
 „Mina aga olen harjunud meestele pettumust müüma!“

püüsti hädas Ruid ta on üleüldiselt ometi väga realistlik inin, waatab „Wanemuises“ „Kosjasõitu“ ja õhtab õhtu-widewilus ainult Kasfi-Loome peal.

Wiljandis.

Rahulit idüllilinnate, mille Sassa zeppelin nelja nädala eest väris segi paiskas. Ametiasutused püüsid hirmuga punuma, neilt hakkas punumisehoog ta poolamettile-tule Wiljandile külge ja nüüd on järg liht-wiljandlaste käes.

See lihtne Wiljandi ei ole neli nädalat enam riidest lahti saanud, walmab pooled ööd läbi, magab siis teldris, lapsed ja weepangid hõlmas, et esimehe wantrimürina peale ärgata ja taewa poole õhata ning kiruda. Ululistad on täitsa pimedad ning waltjed, kinod ei tööta; ainult harwa kihutab mõni weoauto to'eda kisaga — „tädiranda“, wiisakatele kodanikkudele surmahirmu peale ajades.

On olemas fiiski ta üsikutid julgemaid essemplarisi. Need istuwad ööd läbi kodanlaste klubis ja loewad kaartide peal oma tulewikku. Tulewiku kindlustamiseks wõtawad nad üksteise käest „wäitest maksu“ ja mõni mees, kes kaartide „salatirja“ hästi tunneb, on hommikul „mustade päewade“ jaoks ilusa summatse taastu ajanud.

„Alwalik elu“ on Wiljandis täitsa „surnud“, kui wälja arwata mõned wanapiigad ja janditegiigad wanapoisid, kes agaralt leiba ning rahu nõuawad ja koos'elutel resolutsioonidega — uut walitjust teewad. Jääb Wiljandist lah-tudes seegi trooft, et siin ometi midagi tehtakse.

22. X 17.

Orlando.

Selged teated segajest allikast.

Kerensti Walitus on otsufets teinud Sobolstiksi ko-lida.

„Kui mägi Muhamedi juure ei tule, läheb Muha-med mäe juure.“

— Kui Nikolai walitusesse ei tule, läheb walitus Nikolai juure.

Wiimane Kerensti Walituse istumine oli kõwaste kin-nine. Kõik, mis seal räägiti, pidi kui riiklik saladus, awal-damata jääma. Meie Matstil aga läks torda fiiski teada saada, et Ajutise Walituse liikmed terwelt kuusteistkü-m-mend tundi selle kallal waidlesid, et kas gummist wihma-tuub peab wõti mitte.

Seedeminister tegi otsufets, et kõigepealt tulewad linnast wälja saata isikud, kes üle wõie puuda rased on. Põhjufets olla see, et rased kodanikud palju enam süüa ja ta korterites palju õhtu tarwitada.

Politilistel ja strateegilistel põhjustel tegi Kerensti Walitus otsufets, et wäeülemjuhatajaid tuleb nädalas tolm torda wahetada.

Et anarhiat maha suruda* ja lohtadel kõwa wõimu luua, tahab Kerensti Walitus kõiki sfirtuse jõumehi oma teenistusesse palgata.

„Aga kas sinu mees meid ei taba?“
 „Die itka? Sa on ju miilitsa komisjar ja oma ninast laugemale ei näe!“

Ühed nendest hakkats walitsuse komisjar deks, teised lihtsalt miilitsionärideks.

Muutine Walitsus usub, et wargad juba niisuguseid miilitsionäriksi nii puudutada ei tohi, nagu neil päewil Peterburis „Päewalehe“ teate järele („Päewaleht“ see lord ei waleta) kats m i ifisionäri wägise autosse tassiti ja „ära warastati.“

Neil päewil tuleb illemenemaaline desertiride kongress tohtu. Kes ofustama peab: kas on Wenemaal Baltimaad wõi Baltimaale Wenemaal waja?

Etig fagebate warguste tõttu ei wõeta warguste üle, mis alla kolme tuhande rubla, teadaandmist mitte wastu.

Mereäärne Eesti on hirmul.

Ühelt poolt piirawad Wene wäed, teiselt Saksja.

Sakslased sõdiwad kõitsugu abindudega, wenelased laastawad ilma mingisuguste abindudeta.

Ühed mõtlewad, kudas ruttu eest ära taganeda, teised, kudas nii ruttu taganejatele järele tõtata, kui need ees putkawad.

Leiwakaartide asemel seatakse heinakaardid sisse.

Kõik wanad tüdrukud aetakse surmapataljoni.

Soonekurgedele antakse käsi, et nad niisuguseid lapsi

tooks, kes ruttu suureks kasvawad ja soldatiteks hakawad.

Rooma paawst soowitab wiima'e lõpuni sõbida.

Sõda testab muidugi edasi.

24. X 1917.

Dixi Adler.

„Meie Mafsi“

tellimiste wastuwõtmine wältab edasi.

Tellimise hind kättesaatmisega aastas 10 r. — 1. 3 kuu eest 6 r. 3 kuu eest 3 r. — 1. Toime wõttel ise ära wõttes: aastas 8 rubla, 6 kuu eest 4 r 50 l., 3 kuu eest 2 r. 50 l. Ilmub iga laupäew. Adressi muutmise eest 30 kop. Adressi muutmisel ja tellimise uuendamisel palume senist adressi nr. teatada.

Toimetus ja talitus:

Sarju ja Kikilli uulitsa nurgal nr. 46/1b
 Tallinnas. „Leaduse“ raamatukaupluses.

Meie Mafsi järomine (169.) sõjanummer ilmub 11. nowembril.

Räljaajal on ta konn kala.

„Kellner, mis te andsite? See on ju raibel! Kuusutage ise, mis hais see on.“
 „Atjah, lõhnab küll natute.“
 „Mis see on siis?“
 „See on see tresta-kala, mis Harju uul. № 23 solbatinaistele müüakse.“
 „Ja see hallitanud tiik?“
 „See on „Oma“ tarvitajate ühifuse meeleib. Sinnapanga aitas tal veel terve wagonitais neid määndumas!“

Rolgata firm.

Ühe sureja juurde tulid tema võlgnikud: lihunik ja würtspoodnik.
 „Minu sõbrad!“ pööras sureja nende poole. „Seiske üks teist pahemat, teine paremat kätt, las ma suren, kui Kristus.“ Prz.

Targad mõtted.

Elu on nii kitsas, et halla wahel las wõi ministriks.

Kui nüüd warga peas tdeste müts põlets, siis oleks iga uulitsas 300 tübarataplust.

Kokkuhoiblikud on need noored mehed, kes ämmaemanda, apteetri tütre wõi moodimagašini omaniku tütre omale naiseks wõtawad.

Kes palju sööb, tähendab, — on nälgane. Kes palju sööb — on söönud. Tähendab söönu ja nälgase wahel wahet ei ole. Prz.

Päriwus.

Milli Madis tuli sõjast puujalaga koju ja hakkas oma naist truudusetauses tahtlustama. Küll rääkis ja seletas naine, mis juu roabutas, et ta nüüd veel palju süütum olla, kui siis, kui Madis teda kosnud.

„Hea küll,“ kinnitas wiimaks Madis. „Seda näeme. Kui laps puujalaga sünnib, on ta tdeste minu.“ Prz.

Rah kokkuhoõdmise.

Reegi isand, kes oma pojaga uulitsal jalutab, lasseb poisist õige pikki sammusi astuda; see imestab wastutulewat tutawat, kes küsib:

„Miks te poega nii suuri sammusi lastete teha? Ras sellepärast, et ta kaswaks?“

„Ei... Kuid nii kulutab ta wähem saapaid.“ —nes.

Kokkuhoõdmist

ei tule alati mitte selles mõttes mõista, et ta — mõistust kokku hoida. —mer.

Seine riigipööre.

Enesest riigipöördest märtsi algust, kuni 24. oktobrini oli Kerenski ainuke mees, kes kogu selle aja ajutise walitsuse tiitri juures püsis. Ürew aeg pühkis tihti ta wanad kaaslased ära, tulid uued ja peatselt kadusid nad jälle. Kuid oli arwamine, et Kerenski (wähemalt ta poolehoidjatel) riigi asutawa koguni wiib ja temas nähtigi meest, kes Wenemaad ka peale selle juhtima jääb.

Wististe oli Kerenski eneselgi see us, sest ta lbi tihti kõega wastu rindu tähendusets, et tema enesest ei laje jagu saada.

Kõik oleks ju muidu hea olnud, aga raha ei suutnud ajutine walitsus anda, ei ka leiba, ei lehakatet, ei midagi, mida elanikkudel libdaste waja läheb. Aeg jõudis edasi ja filmanähtaw oli igapähele, et riik ilka rohlem ja rohlem üleüldisele hulatusete lähineb.

Ja just see äratundmine teritas ka hulgani rahwa seas ajutise walitsuse wastu rahulolematust, mis tihti parajal juhtumisel awaliku nurina näol wälja astus.

Õlgugi, et ajutine walitsus oma kindlast poliitilist lõneles, õlguai, et Kerenski wäljaastumine wõimustust siinnitas, wõis siiski aru saada, et see tõsine rahulolemise tunnistus ei ole, waid ainult wiisakuse ülesnäitamine.

Ajutine walitsus ei olnud mitte laia filmaringiga, õlguai, et ta ise lähinemat hädaohtu aimas! Ta arwas enese seljataguse tugewa küllalt olewat, aga ometi ei olnud ta sellets ise pea mitte midagi teinud.

Ja maal tult 24. oktober.

Enamlaste juhid astusid pealinnas õgaraste wälja ja pea selgus, et Petrogradi revolutsionilised wäed nende poole üle läksid. Ajutine walitsus saatis sitta ja sinna poole kutsu- ja lootis ja uskus ühe ja teise wäeosa poolt abi, aga warsti selgus, et tema eest ei taheta oma nahta palju turule wõita. Wäeosad kaalusid iseseisiks järele ja leidsid: Ei ole

Botpouri ajalehe kuulutustest.

Grammofon

paatu põgenemise pärast müüa, rebasenoja peal, garneritud, mängib wahwaste marsfi: „Kuidas Nikolai Tolobstsiase läks.“ Adress: Peterburi ja Narwa wahel.

Radunud Tartu edueratondlane, linnukoera selfi, märk iseäraline, „sabaots ära raiutud.“ Waewatafu eest ära tuua Tartu linnapeale.

Streikimisest tüdinend kojamees, annab 3½ — 4 toopi piima päewas, ilma „sobas seisumise“ — õrnema soole tantsu kursused; Balti raudtee peal.

„Puhta peale“ lastud soldat, soowib kohta „piifiliste wahariigi kodanilude“ juurde ja jookseb „priipassis“ wõidurikka lõpuni. Udr.: Kerensti erakabinet.

Ülikooli lõpetanud

„noor traawel“, annab naisterahwastele „järelaitamise tundisi“, — „Grishka“ methodes. Adress: — Zoomakliinik.

Neiu sakslane,

hästi rautatud ja mahagoni tarwa wärwitud, üüri-kaffe wälja, pidude tarwis ja jalutamise peale, kõlilit ka „sissemängimiseks.“ Adress: Futuristide klubi 1—2-ni õõsel.

Wälja õppinud

tallipois, 20 aastat pangamaja direktor olnud, nelja aastase amme praktikago, otsib „linnapea“ kohta. Paktumised jaata Seewaldi.

Saridust saanud „laul“ naisterahwas, linnawolinikude „liikum omandus“ kadunud realkoolist turu wäljakäigu kohta minnes. Leidjale „suhkur, seepi ja petroleumi“ waewatafusk.

Naisterahwad, pange tähele!

Rammutatud kuiwa maad, wantrimääret, tölattit, wärwi jne. alati ladus. Ammamooride ühifuse poes.

Wõitluseta!

Sisse sõitnud neiu, Amerika börsekuningade töö, wastutus 50 aasta peale, annab igal ajal nõu ning abi nendele, kes omale liikumat warandust tahawad soetada. Rüstida Cesti pangama: a ilustusena seiswatelt sphinksidelt. August Bravo.

„Paul leiab, et ma liiga kõhnetu olen, kuid ei raatsi minu kosutamiseks oma leiba-, suhkru- ja wõitshetki ohwerdada!“

ajutine walitsus meile midagi nii kõrgewäärtuslist annud, et meil waja oleks tema eest elu ohwriks wiia.

Wjutise walitsuse liikmed wõeti wangi, kuna nende peamehel Kerenstil weel wiimajel filmapilgul lorda läks ära põgeneda.

Praegu, kus seda kirjutame, on Wene riigi elu, kui maani pakku udukorraga kaetud sügisene päew, seda enam, et raudteed seisawad ja ifegi telegrafi ühendust ei ole. Tõusewad sajad küsimused, mille peale keegi ei tea wastata.

Wots.

Rahaasjanduse tundjad.

„Ajalehed kuulutawad ette, et riik tingimata pankrotti jääb, wahapeal aga teatawad sealsamas kõrwal, et paber-rahafi juba wiieteist miljardi rubla eest on wälja antud. Kuigi riik need rahad oma kulude katmiseks wälja annab, tulewad nad ju temale iftagi tagasi — otsekohesete ja laudsete maksude kujul. Ja waat, niisugusel meie rahaasjanduse hiilgawal seisukorral, äkki — pankrott! . . . See on ju puhta lollus! . . .“

„Ja pidage weel mees, felttimees, et igapäew seitsemilümne miljoni rubla eest uut paberraha trükitakse. Tähendab, riik muutub igapäew selle summa wõrd rikkamaks.“

„Rahktemata!“

„Ja kui riik sinna kõrwale weel tuhandelisi ja ifegi miljoniisi paberrahafi — pealegi praeguste kopikuliste mar-

tide lihtsal kujul — hakkab trükkima, siis upub meie kroonu vaari kuuga otsa rohakillusekse. Sellest kujuneb niisugune hiiglarikkus, mida ifegi Põhja-Amerika Ühisriitidel ei ole.“

„Uga kienawad riigi pankrotti . . . Kus on neil inimestel ometi järjekindel arusaamine?“

„Rahktemata on need nõrgameelsed wõi koguni kontrerevolutsionärid.“

„Tingimata kontrerevolutsionärid! Otsa tõmmata kõi nad!“

Pug.

Miks Amerika Saksamaale laenu ei annud, Wenemaale aga andis.

Wana walitsuse ajal, kui Amerika Saksamaaga weel sõjajalal polnud, käis järgmine anekdot rahwa seas ringi, salamahti muudugi.

New-Yorgis olnud kõi Amerika miljardärid suures saakis koos. Saaki astunud Saksaleisri Willemi wõlmitil ja palunud laenu.

Miljardärid pidanud omakeskel nõu ja jõudnud otsufesele: Willemile ei wõi laenu anda. Tema, mees, mis wõtab, enam tagasi ei anna.

Selle järele astunud Nikolai II saadil sisse, niisama ka laenu paluma.

Peale lühikest nõupidamist otsustanud miljardärid:

Nikolai on wa ladna mees, temale wõib laenu anda. Mis wõtab, annab tagasi: Wõttis Krowi, andis tagasi, wõttis Beremõhli, andis tagasi.

„Mäletate te kõiki oma kawalerisi?“
„Sellest saadik, kus lühikeid leitiisid kandma halati, jäi ta minu mälestus lühikeks!“

Maneeshis.

Peremees: „Ratsahobu e üürihinna palun teid ette maksta...“

Ratsu-armastaja: „Mida teie kardate, kas putlan hobusega tüüts wõil!“

Peremees: „Ei... ma kardan, et ta ilma teieta tagasi tuleb.“

Ei kedagi.

„Reegi käis mind otsimas?“

„Rätssepp armega.“

„Sähendab, kedagi ei käinud.“

—mer.

Siga — tulewiku kahtlane pill, poriloitus.

Sõda — ütsikute „jalgsi rikkaks“ saamine teiste kulul.

Tulewik — turistik, kuhu ajatirjanduse järele Wenemaa juba, ammu, ammu lendab.

Ust — wariseride werine kaelaside.

Wiisakus — higipisarad armupalawikus

— edasijätlamisele dhutaja märk. August Drawo.

Ütles.

„Rõit ingl.d on walgetwerd,“ ütles kunfnik, kel mustawerd naine... —mer.

*) Uued. A. B.

XX aastajaja aabits.

(Järg).

Anarhist — kustitil „kõrgelt“ alla kukunud õnnetu.

Uu — maha tallatud „wahesein“ Eesti neude ja „tiblade“ wahel.

Burshui — raswane „element“ demokraatlikes tasulaternas.

Doktor — teaduskil sõna, äraseletatud: „külmawärinad lõikamiselaua.“

Eesjel — muusikaline instrument peale furma ehk ilma süüta kannataja.

Gorobowoi — häbafisa kalalekipumise puhul „föderatiwlikes“ wabartiigis.

Sigi — pigipullid pealael, orjamise seisukorras olles.

Sutlus — ühe waimliselt nõrga „sõnadewulin“, weel waimlisemalt nõrgemale kogule.

Ronka — Kiluina „perpetuum mobile“ ehk „pirulameeste waestewanter“.

Reiser — „Meie, Jumala armust Wenemaa kroonitud wang, Poolamaalt ärarepetatud kuningas, Soomemaast unistaja suurwürst, ja Tobolsti wabariigi sunnitud president.“

Piha — patumõte kihuniku ebawoorufes.

Mats — auga pakkus käinud wanapoiss, millega Linda nija „õrnemisugu“ mitte ei wõi lihelda.

Miilitšionär — Eestimaa laqenditudel seisew „sphinks“ 1917. aastal.

Noorus — kolme aasta jooksul üleskerkinud hauakünkad sõjawäljal.

Djams — tobamise kunst elulõpetamise eesmärgiga.

Pim — naiste „monopol“ XX aastajajal.

Rufitas — „hüllgaw abinõu“ teise kõnewoolu iulumiseks.

Raha*) — Kerenski kõige uuem ja algupärasem „wasturewolutsion“.

Sala — kinnineetud „Prometheus“ wargapoiste tegewusvõllul.